

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครอง ในการพัฒนานักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เรียนร่วมในโรงเรียนสันมหาพนวิทยาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากิจกรรมการสร้างความร่วมมือ ระหว่างครูกับผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ทางด้านภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสันมหาพนวิทยา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 13 คน ผู้ปกครองนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จำนวน 13 คน และครูประจำชั้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองและนักเรียน แล้วทำการบันทึกผลการทดสอบเพื่อคัดแยกและวินิจฉัยเด็กนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ทางด้านภาษาไทย แล้วนำมาจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) การประชุมกลุ่มเล็ก เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองก่อนและหลังการได้รับความรู้และการจัดกิจกรรมตามแผนการเรียนการสอนเฉพาะบุคคล รายงานผลการเรียนรู้และบันทึกความก้าวหน้าของผู้เรียน หลังการดำเนินกิจกรรมพัฒนาความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครอง ผู้วิจัยได้สอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาความร่วมมือดังกล่าว แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์และจัดระบบข้อมูล โดยบรรยายในรูปของการพรรณาวิเคราะห์และการบรรยายประกอบตาราง

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีอายุ 8 ปี และเป็นเพศหญิง อาศัยอยู่กับบิดา มารดา มีจำนวนพี่น้อง 2 คนและเป็นบุตรคนที่ 2 ของครอบครัว

ด้านประวัติการเรียนของนักเรียน นักเรียนทุกคนเข้าเรียนที่โรงเรียนสันมหาพนวิทยาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และไม่เคยซ้ำชั้น ทุกคนบอกว่ารักโรงเรียนโดยให้เหตุผลว่า มีเพื่อน มีของเล่น มีขนมขายและครูใจดี นักเรียนส่วนใหญ่บอกว่าห้องเรียนของตนเองน่าอยู่ เพราะมีการติดรูปภาพสวยงาม และได้ช่วยครูตกแต่งห้องเรียน นักเรียนมีความสุขในการเรียนร่วมเพราะ มีเพื่อนช่วยเหลือ

ครูชมเชยและให้รางวัล นักเรียนชอบเรียนวิชาศิลปะ เพราะได้วาดรูประบายสีสวย ๆ วิชาที่ไม่ชอบเรียน คือ ภาษาไทย เนื่องจากอ่านเขียนและทำแบบฝึกหัดไม่ได้ และชอบวิธีการเรียนแบบกลุ่มย่อย

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครองของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จากการสัมภาษณ์พบว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย อายุระหว่าง 30 – 35 ปี มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 3,000 – 4,000 บาท ต่อเดือน และจบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความสัมพันธ์กับนักเรียนในความปกครองโดยเป็นบิดา – มารดาของนักเรียน ได้ให้ความช่วยเหลือทางการเรียนแก่นักเรียน ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยการช่วยเตรียมอุปกรณ์การเรียนและดูแลการทำกรบ้าน

ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนในความปกครองนั้น ผู้ปกครองส่วนใหญ่บอกว่า อุปนิสัยพื้นฐานของนักเรียนเป็นคนร่าเริง ชอบซักถาม กล้าแสดงออก ทุกคนมีสุขภาพแข็งแรง ส่วนใหญ่มีความสนใจในด้านการวาดรูปและเล่นกีฬา บุคคลที่นักเรียนให้ความสนิทสนมไว้วางใจมากที่สุดคือ แม่

ปัญหาและความต้องการของผู้ปกครองต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในความปกครองได้แก่ ปัญหาด้านการอ่าน คือการอ่านสะกดคำที่ประสม สระเดี่ยว สระประสม ตัวสะกดและวรรณยุกต์ไม่ได้ ไม่รู้ความหมายของคำ ผู้ปกครองมีความต้องการให้นักเรียนพัฒนาด้านการอ่านและทำการบ้านเพิ่มขึ้น

ปัญหาด้านการเขียนได้แก่ การเขียนคำที่มีสระเดี่ยว สระประสม มีตัวสะกดและ วรรณยุกต์ไม่ได้ และการแต่งประโยคไม่ได้หรือไม่คล่อง ผู้ปกครองมีความต้องการให้นักเรียนพัฒนาการเขียนด้วยการฝึกเขียนหรือคัด และการทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติม

ตอนที่ 2 กิจกรรมที่พัฒนาความร่วมมือระหว่างครูและผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กที่มี

ปัญหาทางการเรียนรู้

กิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนที่ครูและผู้ปกครองได้ทำร่วมกันคือ การสัมภาษณ์ผู้ปกครอง และนักเรียนเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป การสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันระหว่างครูกับผู้ปกครองในเรื่อง การพัฒนาเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยการทดสอบผู้ปกครองก่อนให้ความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ แล้วจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจร่วมกัน โดยการฟังการบรรยายจากวิทยากรซึ่งเป็นครูการศึกษาพิเศษ ในเรื่องของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เรียนร่วม มีรายละเอียดด้านเนื้อหา คือ ความหมาย สาเหตุของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านและเขียน บทบาทของผู้ปกครองในการประเมินเด็กการให้ความช่วยเหลือและปัจจัยที่มีต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในการเรียนร่วมแล้วให้ผู้ปกครองนำเอกสารไปศึกษาต่อด้วยตนเอง มีการร่วมสนทนาและอภิปรายร่วมกับวิทยากรและ

ผู้วิจัยร่วมกันสรุปบทบาทหน้าที่และการช่วยเหลือ การสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

กิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนที่ครูและผู้ปกครองได้ร่วมกันทำอีกประการหนึ่งคือ การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) โดยมีการประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจในการจัดทำ มีการประเมินคุณลักษณะที่บกพร่องของนักเรียนในการเรียนวิชาภาษาไทย การลำดับขั้นตอนความยากง่ายของเนื้อหาวิชา แล้วนำไปเขียนแผนการสอน การนำแผนการสอนไปใช้ ตลอดจนการทำแบบฝึกเสริมทักษะให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ พร้อมทั้งเขียนบันทึกผลการสอนหลังการสอนเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา การทำแบบบันทึกผลการเรียนรู้และให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะเพิ่มเติมในลักษณะเดียวกันกับที่ใช้ในชั้นเรียน เพื่อให้ ผู้ปกครองได้ช่วยฝึกฝนและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในความปกครอง ให้มีความต่อเนื่อง ผู้ปกครองบันทึกผลความร่วมมือและผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในเอกสารรายงานผลความร่วมมือ ส่งคืนให้ทางโรงเรียน

หลังจากที่ได้ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาความร่วมมือทั้งหมดเสร็จสิ้นลงแล้ว ผู้ปกครองได้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ ผลปรากฏว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจระดับมากต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในทุกด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรม การเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านความร่วมมือและประสานงานระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งแสดงถึงผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้งการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครอง การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนการสอนเฉพาะบุคคล รวมถึงการรายงานผลความร่วมมือจากผู้ปกครองและผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้ทำให้ผู้เรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มีพัฒนาการด้านการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้น นอกจากนี้พบว่า ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

การอภิปรายผล

ผลจากการพัฒนาความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองในการพัฒนา นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เรียนร่วมในโรงเรียนสันมหาพนวิทยา ปรากฏว่า ผู้ปกครองมีพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เพิ่มสูงขึ้น ให้ความร่วมมือและความสนใจต่อการจัดกิจกรรมการพัฒนาความร่วมมือ และมีความพึงพอใจระดับมากต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ทุกด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรม การเรียนรู้ของนักเรียน ด้านความร่วมมือและประสานงานระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ขอขยายได้ว่า รูปแบบกิจกรรมความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองนั้นประกอบด้วย

ความหลากหลายของกิจกรรม ที่มีความเชื่อมโยง ต่อเนื่องกันเป็นระบบ ทั้งการได้รับความรู้ความเข้าใจเชิงทฤษฎีจากครูการศึกษาพิเศษ ที่ทำหน้าที่เป็นวิทยากรให้การอบรม รวมถึงการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับครูและผู้ปกครองด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังได้ปฏิบัติจริงด้วยการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้กับบุตรหลานของตน และได้ช่วยสอนการบ้านหรือแบบฝึกทักษะให้กับบุตรหลาน ซึ่งผู้ปกครองนั้นมีความสนใจเป็นพื้นฐานเดิมที่จะดูแลเด็กในความปกครองอยู่แล้ว ผู้ปกครองกลุ่มนี้ ยังเพิ่มความสนใจ และเอาใจใส่บุตรหลานมากขึ้น จากข้อสังเกตที่พบว่าผู้ปกครองมีความกระตือรือร้นต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแผนการเรียนการสอนของทางโรงเรียน และการทำแบบฝึกเสริมทักษะ ด้วยการขอคำปรึกษา และสอบถามความก้าวหน้าของบุตรหลานจากผู้วิจัย เมื่อมาส่งบุตรหลานที่โรงเรียน การส่งรายงานความร่วมมือทุกครั้งอย่างสม่ำเสมอ การเขียนข้อเสนอแนะและความคิดเห็นในส่วนที่เป็นการรายงานผลแบบปลายเปิดต่อทางโรงเรียนอย่างละเอียด รวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมการประชุมอย่างพร้อมเพรียง และส่วนใหญ่ให้ข้อคิดเห็น ร่วมพูดคุยกับผู้ปกครองคนอื่น ๆ ด้วยความสนใจ มีผู้ปกครองบางคนที่ยังไม่กล้าเข้าร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อาจเป็นเพราะเงินอายุ และไม่เคยได้ร่วมทำกิจกรรมรูปแบบดังกล่าวมาก่อน แต่เมื่อผู้วิจัยได้ร่วมสนทนาและให้ความเป็นกันเอง รวมทั้งชักชวนให้มีโอกาสพูดคุย จึงกล้าที่จะเล่าหรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่นได้มากขึ้น กิจกรรมการพัฒนาความร่วมมือทั้งหมดนี้ ได้ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มีทักษะการเรียนรู้ด้านการอ่านและเขียนในวิชาภาษาไทยสูงขึ้น สอดคล้องกับ ศรียา นิยมธรรม (2523) ซึ่งกล่าวถึงการติดต่อกับผู้ปกครองของเด็กพิเศษที่ควรใช้การสื่อสารหลาย ๆ รูปแบบ ทั้งการให้ข้อมูลที่เป็นระบบของครูแก่ผู้ปกครองเป็นประจำ ซึ่งอาจเป็นรายสัปดาห์ก็ได้ วิธีการดังกล่าวจะทำให้ผู้ปกครองได้รับทราบข้อมูลจากทางโรงเรียนทั้งทางวิชาการและสังคมของเด็กได้ละเอียดชัดเจน อีกวิธีการหนึ่งที่มีประสิทธิภาพคือการจัดประชุมผู้ปกครองเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยกำหนดหัวข้อที่ชัดเจนและวางแผนประชุมไว้ล่วงหน้า รวมถึงการแนะนำผู้เชี่ยวชาญให้ความช่วยเหลือในโครงการการศึกษาพิเศษที่จะสร้างภาพพจน์ที่ถูกต้องแก่ผู้ปกครอง ด้วยการเสนอคำบรรยาย ภาพ เสียง รวมถึงการสนทนากัน เป็นต้น

นอกจากนี้แล้ว ฉันทนา ภาคบงกช (2531) ได้กล่าวถึงความสำคัญของผู้ปกครองที่มีต่อการพัฒนาการของเด็ก ซึ่งจะช่วยให้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนในการส่งเสริมเด็กให้มีคุณภาพ ที่ต้องใช้วิธีการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองที่จะช่วยลดปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวเด็ก ซึ่งมีสาเหตุสำคัญจากการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กและพัฒนาการของเขา ในเด็กที่มีปัญหาการเรียนรู้ก็เช่นเดียวกัน มีข้อเสนอแนะของ อินทริธา วงศ์เบ็ญสัจจ์ (2540) ว่า ผู้ปกครองสามารถให้ความช่วยเหลือเด็กกลุ่มนี้โดยเข้าใจลักษณะอาการที่เขาเป็นอยู่และการช่วยเหลือทางอารมณ์และให้ความสนใจเท่ากับ

เด็กปกติ รวมทั้งสนับสนุนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ให้มีโอกาสพัฒนาความสามารถของตัวเองให้มากที่สุด

การเข้าร่วมการพัฒนาแผนการศึกษารายบุคคล ทำให้ผู้ปกครองได้พบเห็นบางสิ่งที่เป็นลักษณะเฉพาะและแตกต่างของบุตรหลานในแผนที่ร่วมจัดทำ ทำให้ผู้ปกครองมีโอกาสสื่อสาร ข้อมูลต่าง ๆ ให้กับครูหรือครูการศึกษาพิเศษ เพื่อช่วยเหลือบุตรหลาน อีกทั้งมีโอกาที่จะแบ่งปันประสบการณ์ร่วมกับผู้ปกครองของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้คนอื่นๆ ซึ่งเป็นบทบาทหนึ่งของผู้ปกครองจะช่วยเหลือได้ จากแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลนี้จะเชื่อมไปสู่การกำหนดวัตถุประสงค์ระยะสั้นหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ของแผนการสอนเฉพาะบุคคลต่อไป ซึ่งจะส่งผลดีกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้มีพัฒนาการทางการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับ Burns (อ้างใน กองวิชาการ , 2533) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เมื่อครูนำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลมาใช้ สูงกว่า นักเรียนที่ไม่ได้ใช้แผนการศึกษา

จากการรายงานผลการเรียนรู้จากครูถึงผู้ปกครองและผู้ปกครองถึงครู ซึ่งเป็นกลยุทธ์ของการสื่อสารต่อกันสองทางนั้น เป็นการสนับสนุนและช่วยเหลือเด็กได้อย่างต่อเนื่อง และเชื่อมโยงกันตลอดเวลา ส่งผลดีต่อความเข้าใจ และการปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกันของครูกับผู้ปกครอง ความร่วมมือดังกล่าวส่งผลดีต่อเด็ก ดังที่สันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2543, หน้า 117) ได้ กล่าวถึง การประชุมและความร่วมมือกับผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กด้วยท่าทีเปิดเผย และสนับสนุนซึ่งกันและกันนั้นเป็นบทบาททางบวกที่จะสร้างแรงบันดาลใจให้กับเด็กเข้าใจถึงจิตใจและพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กได้ดี

จากผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ส่งผลดีต่อการพัฒนาความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เรียนร่วม ในโรงเรียนสันมหาพนวิทยาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยดำเนินการพัฒนาตามขั้นตอนทุกกิจกรรม การจัดการเรียนการสอน การทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ซึ่งส่งผลให้นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มีการพัฒนาทางการอ่านและการเขียนได้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ครูและผู้ปกครองต้องให้ความร่วมมือกันอย่างจริงจังและมีอุดมการณ์ร่วมกัน เพื่อที่จะพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน
2. ควรให้ครูและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง และทำความเข้าใจในกิจกรรมการสอนและให้ความสำคัญในการพัฒนา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการพัฒนาความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษกลุ่มอื่น ๆ
2. ควรมีการศึกษาความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อการพัฒนาเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้หรือเด็กที่มีความพิเศษกลุ่มอื่น ๆ
3. ควรมีการศึกษาพัฒนาการทางการเรียนในวิชาภาษาไทยของเด็กที่มีปัญหาการเรียนรู้กลุ่มนี้อย่างต่อเนื่อง เมื่อเด็กเลื่อนชั้นในระดับสูงขึ้น